

REDACTIUNEA,
 Administrațiunea și Tipografia.
BRĂȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se primesc. Manuscrisele nu se retrimit.
 INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNEA în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri:
 În Viena: M. Duks Nachf. Max. Augenf. & Emerich Loesner. Heinrich Schalek. Rudolf Moase. A. Oppelke Nachf. Anton Oppelk.
 În Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Maroly & Liebmann.
 PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garnonă pe o coloană 6 or. și 30 or. timbru pentru o publicare. — Publicării mai dese după tarife și învoială.
 RECLAME pe pagina a 8. a o serie 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A N U L L X I.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 8 franci.
 Se primumără la toate oficiile postale din țară și din afară și la d-nii colectori.
 Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare, Tezaurul Nr. 30, etajul I.
 I. Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un exemplar 5 or. v. a. sau 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 177.

Brașov, Vineri 14 (26) August.

1898.

Cine stă la spatele contelui Thun.

Erī a fost prima și a conferenței dintre miniștrii unguri și austriaci în Peșta. Ea s'a început la 11 ore și, cu o intrerupere de 2 ore, a durat până seara.

În prețuia conferenței, unele diare ale guvernului au debutat cu sciri despre o apropiată crīșă ministerială în Austria. Adecă li-ar plăcé să se retragă contele Thun, ca să rămānā Banffy tare și mare.

În prevederea sūu presimțirea acestei dorințe intime a prietinelor lui Banffy, organul guvernului austriac „Reichswehr“ a scris un articol cam pipărat, ca ocaziunea călătoriei miniștrilor la Peșta, al căruia tenor foile unguresci îl găsesc „prea aspru și nedrept“.

„Nu desperăm“, dīce numita fōiā, „cā rezultatul conferențelor ministeriale din Peșta va fi mulțumitor, cāci îndērētul contelui Thun stă ceva, de ce se îngrozesc baronul Banffy, ca de o stafii, ceva, ce privesc mut și totuși grōznic de elocuent spre Ungaria, și ce pătrunde în inimile neînduplecate ale Ungurilor: *periculul, că conferențele pentru pact vor fi zădărnice.*“

Acest pericol, dīce mai departe fōiā austriacă, face să îngălbinescă și pe cei mai îndrāsneți și decisi politicienii de jaf („Raupolitiker“) și i preface în mieluși manierați. Ce va fi, decă pactul nu s'ar puté incheia nicī-decum? Decă Ungaria ar fi pusă înaintea alternativei de-a se gândi cu totā seriozitate la separarea economică de Austria, sūu de-a mai aștepta cât-va timp mulțumindu-se cu provisoriu actual? Ōre atunci baronul Banffy ar păși înainte pe cărarea independenței economice a Ungariei, ori s'ar mai gândi puțințel?

„Reichswehr“ mai găsesce, că ministrul-șef austriac dispune încă de un mare ajutor: conștiința

austriacă. „Acēsta“, dīce, „pōte fi încă mutā și amorțită. Dēr decă Ungaria în egoismul sūu brutal ar umbla să violenteze interesul imperiului și bunul drept al Austriei, atunci acēstā conștiință s'ar deștepta de-odatā puternic și ar face și pe Austriacul cel mai fār' de grijā să cunoșcă pericolul comun. Atunci s'ar ridica dīntr'odatā opiniunea publică în Austria și s'ar pune cu o putere iresistibilă de-a curmeziș ori-cărui guvern, *care ar cuteza să se plece dinaintea îngāmfarei și a lăcomiei Ungariei.*“

Cam tot în sensul acesta, deși nu atât de aspru, vorbesc și celelalte foi oficiose din Viena, de unde se vede, că lucrurile au ajuns la un punct, încât în numele intereselor monarhiei și ale dinastiei se pretinde adī dela Banffy, că acum este rēndul lui să cedeze, vrē nu vrē.

Ministrul-șef unguresc și-a greșit socotela. În credință, că totuși guvernului austriac îi va succede să restabilească rēnduēla în parlament, și pentru a scăpa de gura rea a opoziției maghiare, el s'a avēntat cevași prea departe, respingēnd chiar și eventualitatea unui nou provisoriu pe un timp ōre-care și cerēnd ceva, ce Austriei îi este de-ocam-datā imposibil să dea, adecă învoirea pe calea parlamentară.

Acum însă stă față de-odatā cu stafiile, de cari vorbește fōiā oficiōsă vienesă: pericolul nimicirii legăturilor economice cu Austria și conștiința austriacă. Acēstā conștiință nu-i vorbā, e supușā la multe variațiuni, după cum sunt grupate diferitele partide; unele ar vedē mai bucuros ruptura economică cu Ungaria, decăt restabilirea egemoniei germane în Austria; care va să dīcă dintre douē rele, pe cel mai mic.

Noi credem însă, că sub conștiința austriacă, amintita fōie înțelege mai mult conștiința intereselor dinastice, cari, ori cât de mare ar fi prevenirea față cu Ungurii, totuși nu

admit nicī un compromis cu aceștia acolo, unde sunt direct amenințate.

În sensul acesta va fi vorbit și monarchul la Ischl cătrā Banffy, dāndu-i să înțelegā, că totuși mai este o margine, peste care nu se pōte trece. De aci vine, că Banffy a fost gata să reîncēpā tratările cu guvernul austriac și că la Peșta, după cum se asigurā, se discutā acum cuprinsul meritoriu al pactului, nu numai cestiuni de principiu.

S'a făcut și se face șgomot mare, cu tōte acestea. Dēr repetām ce am mai dīs, că nouē ni-se pare, că nicī de astā-datā nu va eși la ivēlā nimic decisiv și definitiv, cāci așa sunt împărțite lucrurile în acēstā monarchiā dualistā, ca tōte să aiā numai un caracter provisoriu, cum de fapt l'a avut și-l are întreg dualismul, care, precum vedem, atērnā dela învoeli vremelnice.

Serbările săsesci și presa maghiară.

Precum am arātat deja, diarele unguresci au întors fōiā dīntr'odatā și scriu în mod entusiast despre serbarea lui Honterus în Brașov, înfățișându-o ca probā viie, că Sașii vor să susținā amicitia cu Ungurii și că nu se lasā a fi împinși de cătrā șoviniștii germani, și de cătrā „agitatori“ lor proprii pe cărările lor „nepatriotice“. Chiar „Pester Lloyd“ scrie un articol dītirambic despre rezultatul acestor serbări a Sașilor din Ardeal, debitând cu nișce „adevēruri“ frapante, cum este afirmarea, că „întrēga opiniune publică din Ungaria a urmārit serbarea lui Honterus cu marī simpatii“.

Acēstā „simpatia“, dīce „P. Lloyd“, s'a mai potențat prin cuprinsul vorbirilor patriotice ținute la desvēlirea monumentului. Laudā apoi strașnic cuvintele pronunțate de protopresbiterul Obert cu privire la iubirea de patriā și la respectul cătrā legi. Cuvintele ce le citezā „P. Lloyd“ sunt următoarele: „Avem dreptul și datoria

de a fi și de a rămānē bunī Unguri de naționalitate sāsescā și de credință protestantă. Suntem fericiți a sta, ca atari, sub scutul legilor țării. Și astfel cu toții vom să iubim acēstā patriā și să ascultām mândri de legile sale, fiind-cā ni-se ordonēzā numai ceea-ce este just“.

În textul original al vorbirii publicate în foile sāsesci din loc, pasagiul din cestiune sunā astfel: „Suntem conșcii și ne simțim fericiți, că cu credința și cu limba nōstrā stām sub scutul unor legi întărīte cu jurāmēnt. Și dorim și vom, intru cât ne vor permite puterile, să contribuim, ca patriā să fiā o astfel de țērā, în care fiā-care cu mândriā să asculte de legi, cāci i-se ordonā numai ceea-ce e just“.

Din acest pasagiū resultā, că starea acēstā, de care se vorbește, numai de aci încolo va trebui să se creeze, ēr vorbitorul declarā, că Sașii vor contribui din tōte puterile lor să se creeze o asemenea stare.

„P. Lloyd“ însă interpretēzā pasagiul așa, ca și când starea „ordonării juste a legilor“ ar exista deja.

De altmīntrelea foile sāsesci sunt chemate a se răfui cu „P. Lloyd“ în privința acēstā și suntem curioși să vedem, cum vor primi declarațiile de amor ale foilor guvernului.

Situația.

Alalt-erī sēra au sosit la Budapeșta miniștrii austriaci Thun, Kaizl și Baernreither pentru a începe erī conferențele cu miniștrii unguresci Banffy Daniel, Darányi și Lukács cu privire la pactul economic dintre Austria și Ungaria.

Tot alalt-erī s'a ținut în Peșta un consiliu de miniștri, la care au luat parte toți membrii cabinetului, afarā de ministrul de instrucțiune Wlassics, care nu sosise încă în capitala ungară. Nu se știe pozitiv, că ce a isprăvit acest consiliu. Unele dintre foile unguresci pot să spunā numai atât, că acest consiliu a dat lui Banffy o *marshrutā obligatōre* cu care se va presenta la conferențele cu Thun și, că în sensul acēstui marșrute, el trebuie să rămānā constant

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Nr. 34, etajul II la stānga.

Schiță de

A. de Hedenstjerna.

— Fine. —

Amabilul flăcău se părea, că ajunsesse într'o vehementă agitațiune. Vinele de pe frunte i-se umflară, ēr butonii dela mangete au început să-i tremure. În fine a trebuit să lasē friu liber sentimentelor sale escitate, își desfăcu brațele și nāvāli spre Carolina, ca și când ar fi voit să se lupte cu ea în pumni, și strigā:

— „Da, e nebuniā a-ți încredința întrēga fericire a vieței unui petec de hārtie! E nebuniā a anunța în gazetā! E nebuniā a-ți încredința sōrtea unei fete, care se pōrtā așa, ca d-ta. Dēr cu tōte acestea din momentul, în care te-am vēđut, am fost cuprins de o nemārginitā patimā, de o dragoste nebunā față de d-ta! Fie acum, ce va fi, d-șōrā, dēr eu te iau de soțīā!“

Carolina în decursul petrecerii sale în Stockholm, între alte multe lucruri inte-

resante a cercetat și Conradsberg ul*) și la primele vorbe ale lungi tirade a tinerului bărbat, era convinsă, că e pe deplin smintit. Fața ei înspăimântată căuta după un clopotel, ēr după ce n'a zārit nimic pe pārete, s'a repeđit la ușā.

Dēr tinerul flăcău, care acum își perduse amabilitatea, i s'a pus în cale, și-a întins brațele spre ea și-o întrebā, decā ar considera ca lipsă de delicatēțā, decā ar ruga-o acum, să-i spunā numele, după ce el o rugase să-i fiā soțīā.

Carolina se strecurā pe lângā el, dete ușa îndērēt și primul lucru ce a zārit, — era firma fotografului de pe ușa din față.

Jumētate leșinatā de rușine și de spaimā privi pe tinerul, care 'și recāștigase amabilitatea, și suspinā:

— „Domnul meu, ierțați-mē, aici e o erōre din cele mai fatale! D-ta nu ești fotograf?“

— „Nu, har Domnului! Numele meu e Lars Lundberg, proprietarul unei frumoșe moșii afarā în Rosenfeld“.

*) Balamucul din Stockholm.

— „Dēr d-ta par' că dișeseși mai adineōrea, că ai anunțat în gazetā“.

— „De sigur, aici e anunțul, poștiți!“
 Intrā repede în odaie, aduse gazeta, ēr Carolina începū să cetēscā:

„Ofertā serioșā de cășetōriā.“

„Un tiner proprietar de pāmēnt, de exterior plăcut și cu creștere bunā, din familiā alēsā, cautā pe acēstā cale astāđi nu toc-mai neobcīnuit...“

Aici ar fi trebuit să cadā în leșin Carolina, acēstā o conced eu bucuros, dēr mi-e rușine în locul ei, că n'a făcut-o. De plāns însă a plāns ea, apoi a dīs:

— „Si... d-ta... ai cređut... în a...de...vēr, că eu aș fi fost în stare să umblu după o astfel de ofertā de cășetōriā...“

— „Ah, d-șōrā! Ce era să mai cred! Mi-e rușine de d-ta și nu-ți pot spune tot, ce voiesc — dēr intrați totuși un moment înlāuntru! D-ta ai deșteptat în mine un sentiment, care nu l'am mai simțit până acum, dēr promiteți-mī, pentru mila lui Dumneđeu, că acum nu ne-am vēđut pentru ultima ōrā“.

Carolina însă n'a promis nimic, și-a

apucat repede mănūșile și umbrela, și a dispărut.

În primele douē ōre ce au urmat, a fost afarā din cale necājită, decā au mai trecut încă douē, s'a mai domolit, ēr a douā și dimiņēta a început să se cugete, că tot ar fi prostiā se renunțe de a-se mai fotografa din pricina acestui tiner. Deși... în urma urmelor era destul de frumūșel, asta n'o putea nega nimeni. Dēr ea ar puté merge la un alt fotograf; dēr totuși nu, acēstā ar fi lașitate, și d-l Lundberg pōte va fi plecat la moșia lui.

Punct la unspredece ōre urcā ea ērāși scāriile casei Nr. 34 din strada August. Acum însă coti la stānga și se vēđū îndatā în mijlocul unui atelier obicīnuit, în față cu un domn în haina-i tradițională de catifea. Dēr, pentru numele lui Dumneđeu, ce era acea? În fotelul cel mare, în mijloc, înaintea stativului, ședea cu o față ca de mort d-l proprietar Lundberg, și nu altul. Bietul om! Pōte va fi voit să-și ia cu sine la Rosenfeld cāte-va suvenirī ale petrecerii sale în Stockholm.

Mai știe Dumneđeu cum s'a petrecut, dēr Lundberg nu s'a lāsāt cu una, cu douē,

pe lângă cunoscutele două puncte negative: de a nu primi provisoriu și de a nu încheia pact cu Austria pe baza §-lui 14.

Se mai susține din altă parte, că și contele Thun ar fi sosit la Peșta c'o marșrută, despre care însă nu se știe nimic pozitiv.

Din cele ce scriu foile oficiose austriace și maghiare s'ar părea, că situația în loc de a se îmbunătăți delă audiențele din Ischl încôce, dinpotrivă continuă a rămâné extraordinar gravă și, prin urmare, conferențele ce s'au reînceput erî în Budapeșta nu vor decurge așa de neted, cum li-se părea politicianilor maghiari. Êtă câte-va păreri ale pressei:

"*Magyar Ujság*", organul ministrului președinte unguuresc, ocupându-se într'unul din numerii săi mai recentî cu cestiunea pactului, face următoarele enunțării: „Putem repeta și acum referitor la tractările din 24 I. c., că în cestiunea încheierii pactului vamal și comercial cu Austria, guvernul unguuresc nu se pôte abate delă punctul de vedere ce i-l prescrie legea... Credem a nu greși când dicem, că pe baza §. 14 al constituției austriace, nu putem încheia cu Austria nici provisoriu, nici pact vamal și comercial. Cel dintâiu (provisoriu) este eschis prin art. de lege I din 1898, cel de al doilea (pactul) însă prin art. de lege XII din 1867. Acesta e punctul legal“.

Cu totul alte cîrde face să sune oficiosul austriac „*Fremdenblatt*“, care în ajutorul conferențelor din Peșta a publicat un articol, dicînd între altele: „Față cu pretenșiunile guvernului unguuresc, nu sunt date pozitive; însă decă ceea-ce se scrie în foile maghiare este adevêrat, atunci putem dice, că peste tot, pactul e imposibil. Decă de fapt în Ungaria există tendința, ca din vechile și nouele stabiliri să se țină numai ceea-ce este în interesul Ungariei, pe baza această pactul nu se pôte face. Un ast-fel de pact nu l'ar primi nimeni în Austria, și tôte partidele, fără deosebire, l'ar respinge. Politicii maghiari serioși nu se vor legăna dîr în amăgirea, că în privința această ar fi deosebiri de vederi între Austriac și nu vor crede, că nimeni nu stă după spatele guvernului austriac. *Intrêga opiniune publică din Austria s'ar revoltă contra unui ast-fel de pact. Cei din Ungaria pun mare greutate pe aceea, ca pactul să se facă pe cale parlamentară; nu este însă nici un prospect, ca un parlament austriac să aprôbe astfel de înțelegeri. Cel-ce voiesce o înțelegere, pôte să îndredindă numai lucruri, care sunt accetabile“.*

"*Neues Wiener Tagblatt*" dice, că situația nu s'a îmbunătățit câtăuși de puțin în zilele din urmă, ba decă e să se dea creștîmînt comunicărilor oficiose, delă înființarea dualismului abia decă s'a făcut vre-odată tractări despre pact între *impresurări atât de critice, ca acum.*

Remarcabil este un articol ce-l publică tinêrul Ceh *Strausky* în „*Litovi Noviny*“

și... acum el și Carolina Strömborn au nici mai mult, nici mai puțin de o jumătate duzină de copii, copii fidele ale tâticu-lui Lars, așa că acum se mai plătesce, să mîrgă la fotograf. Dêr mititeii sunt cam neastêmpêrați, și decă socotescl numai hainele și ghetete, ce le rup, dêu mititeii, cari se datoresc numai visitei la estinul fotograf din strada August Nr. 34, costă cu mult mai mult, decă chiar o duzină din cele mai fine fotografii în cel mai mare format, la fotograf de curte.

Anunțurile de căsătoria a devenit de atunci din ce în ce mai dese. Și familia Lundberg nici nu le condamnă. Ea crede, că ce e drept, e o mare neprecugetare a le scrie, și o față cinstită nici n'ar trebui să le bage în sêmă, cu tôte acestea, de se nimeresce să fie prevedînța în zodii bune, pot și ele duce la fericire și binecuvîntare.

Dîmna Lundberg, născută Strömborn, din parte-i e de părere, că multe uși conduc la fericire, dêr se pôte câte-odată în-têmpla, ca cineva să ajungă mai grabnic la țintă, decă greșesce ușa.

Vorbind despre pact dice, că desbaterea asupra lui va duce la *separațiunea monarchiei*. Decă punctul de vedere al contelui Thun este de a păstra interesele de mare putere ale monarchiei, acesta trebuia s'o facă pe cale constituțională. Acum însă dinpotrivă, trebuie se mîrgă la Budapeșta, ca să încheie cu Ungaria convenția vamală și comercială, cum ar încheia cu Franca sau Germania. Este sigur însă, că proiectele lui Banffy periclitéză poziția de mare putere a monarchiei. După cum stau lucrurile ađi, credem, că separațiunea economică e cu mult mai puțin păgubitoare Cehilor, decă Maghiarilor și Germanilor austriaci. Din punct de vedere politic însă noi n'avem nici o causă de a apêra integritatea de stat austriacă. Noi nu împiedicăm independența Maghiarilor și e mai bine, decă nu ne opunem tendințelor lor.

Astfel se prezintă situațiunea în ajutorul conferențelor din Peșta.

Raport general

al comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român pe anul 1897“.

— Urmare. —

VIII. Despărțimintele Asociațiunii.

Numêrul despărțimintelor Asociațiunii în 1897 a fost tot cel din 1896, adecă 33. Dintre acestea au funcționat 22 și anume: Abrud, Alba-Iulia, Bran, Brad, Blașiú, Clușiú, Cohalm, Deva, D.-S.-Mártin, Făgăraș, Hațeg, Mediaș, Murêș-Ludoș, Murêș-Oșorheiu, Năsêud, Reghin, Orăștie, Sebeșul-săsesc, Sêliște, Sibiiu, Sighișóra și Șimleul-Silvaniei; unele s'au distins chiar prin o activitate laudabilă. Amintim, că în anul curent s'au înființat: desp. Sătmarului, al Beișului și cel al Lugoșului; êr al Brașovului ținênd adunarea cercuală extraordinară, s'a reorganizat, punêndu-se cu mult zel pe lucru.

În 11 despărțiminte activitatea în 1897 a fost nenșemnată, și adecă: Agnita, Betlean, Bistrița, Ciachi-Gârbău Deș, Elisabetopol, Gherla, Mociu, Treiscaune și Turda. Dintre aceste 11, a încercat să se organizeze desp. Gherlei, însă fără succes; tot asemenea și al Ciachi-Gârbăului. Cu privire la acest din urmă, comitetul central a decis, să se desființeze, și comunele, ce i-au aparținut, să fiă anexate despărțimintelor Clușiú, Deș și Șimleu.

Aflăm a fi neapêrat necesar a face cu această ocaziune un raport mai detaliat, din care să se pôta vedé lucrările și starea tuturor despărțimintelor. Și acesta, pe motivul, că adevêrata activitate a Asociațiunii trebuie să se îndrepteze prin despărțiminte și agenturi în mijlocul poporului, unde în fiă-care comună să avem baremi câte 5 membri ordinari și ajutatori, prin a cărora mijlocire numai se dă instituțiunii nôstre organizațiunea dorită.

Cele 22 despărțiminte numite mai sus au ținut adunare cercuală ordinară, êr comitețele cercuale câte una, sêu mai multe ședințe. Numai despărțimintul Mediașului, ocupat cu preparativele vrednice de laudă pentru primirea adunării generale, nu a putut ținê și adunarea cercuală.

Activitatea comitețelor cercuale este în continuă dezvoltare. În unele adunări cercuale s'au cetit și disertațiuni, și anume: 1) desp. Sibiiu: Romul Simu „Inaintarea în avere“; 2) desp. Sebeșul-săsesc: Samuil Roșu „Inșemnatatea Asociațiunii și datorințele față de ea“; 3) desp. Hațeg: Ioan Muntean „Inșemnatatea și necesitatea meseriilor“; 4) desp. Orăștie: Ioan Dan „Veacul nostru“; 5) desp. Blașiú: Aron Deac „O pagină din trecutul școlilor din Blașiú“; 6) desp. Abrud: Dr. Alexandru Borza „Efectul alcoolului asupra organismului și în special asupra centrului nervos“; 7) desp. Clușiú: Ștefan Roșian „Puterea moravurilor bune și modul de a le lăți“; 8) desp. Cohalm: I. Bănuț „Prin ce fel de cărți se promovéză cultura intelectuală și morală a tinerimii?“

S'au împărțit premii și ajutóre, orî s'au luat dispoșiții, ca acestea să se împărțescă pe viitor, în despărțimintele: Bran,

Făgăraș, Sebeșul-săsesc, Hațeg, Deva, Orăștie, Brad, Blașiú, Abrud, Clușiú, Năsêud, Murêș-Oșorheiu, Reghinul-săsesc, D.-S.-Mártin.

În unele despărțiminte (Blașiú, Bran, în timpul din urmă Brașov) s'a dezvoltat un frumos zel întru înființarea de agenturi și bibliotecî populare, două lucruri de supremă importanță pentru luminarea poporului și pentru înaintarea Asociațiunii.

Alte cestiuni de înșemnatate, executate deja, sêu cu privire la cari s'au luat decisiuni în adunările cercuale, au fost următoarele: 1) La Bran: studierea referințelor economice din fiă-care comună și colectarea productelor literare populare. 2) Sibiiu: colectarea proverbelor din comunele de pe teritoriul despărțimintului. 3) La Orăștie: s'a aranșat o expoziție de manufacturi țărănescl în comuna Turdaș. 4) La Brad: s'au votat 100 fl. pentru înființarea și organizarea de grădini de pomărit pe lângă școlile populare. 5) La Năsêud: s'a adus decisiunea, ca să se facă pașii de lipsă pentru înființarea unei reuniuni agricole. 6) În multe despărțiminte s'au desfăcut cărți populare din editura Asociațiunii.

Cu un cuvênt, în multe privințe s'a pornit o lucrare vrednică de laudă în o parte înșemnată a despărțimintelor și nu ne îndoim, că și acele despărțiminte, cari până acum — pôte din cauza împregiurărilor neprinișoase — au dezvoltat mai puțină activitate, vor urma exemplul celor-ce au apucat înainte.

Ș-lui 39 p. g) al regulamentului pentru despărțiminte au satisfăcut subșternênd raport anual, d-nii directori ai despărțimintelor Făgăraș, Sibiiu, Sebeșul-săsesc, Hațeg, Blașiú, Alba-Iulia, Arud, Clușiú, Năsêud, Murêș-Oșorheiu, Ludoș, Cohalm, Mediaș, Sighișóra și D. S. Mártin.

IX.

În fine mai avem onorul a aduce la cunoștință, că cu 31 Decembrie 1898 expiră mandatul președinților și al comitetului. Onorata adunare generală va avé decî a lege conform §-lui 17 lit. a) pe un nou period de trei ani pe președintele, vicepreședintele și comitetul central.

X. Propunerii.

Supunênd acest raport apretării onoratei adunări generale, dimpreună cu acelu-sele sale, rugăm anorata adunare generală să binevoiescă: a) a lua spre scire raportul general pe anul 1897; b) a da absolutoriu pentru rațiociniile Asociațiunii pe a. 1897; c) a aproba proiectul de budget al Asociațiunii pe anul 1899; d) a da espresiune condolenței pentru membrii rîșpoși ai Asociațiunii după conșemnarea prezentată; e) a aproba proiectele de „Regulament al afacerilor interne ale comitetului Asociațiunii“, de „Regulament al afacerilor interne pentru despărțimintele Asociațiunii“ și de „Regulament pentru adunările generale ale Asociațiunii“; f) a da îndemnăirea pentru suma de 140 fl.; g) a încuviința propunerea relativă la activitatea viitoare a Asociațiunii pe teren literar; h) a alege la postul de secretar I pe d-l Dr. Corneliu Diaconovich; în fine i) a alege președintele, vice-președintele și comitetul central pe un nou period de trei ani, anume pe anii 1899, 1900 și 1901.

Din ședința comitetului central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiiu la 21 Iulie 1898.

Dr. Ilarion Pușcariu m. p. Dr. Beu m. p.

Programa adunării și festivităților din Beiș.

Programa adunării generale a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ și a festivităților, ce se vor aranja cu ocaziunea această în 26-29 Aug. 1898 la Beiș este următoarea:

I. În 26 August: a) Sêra la 7 ore: întêmpinarea comitetului central la gară. b) Sêra la 8 ore: Sêra de cunoștință în localitatea festivităților. (Strada Română).

II. În 27 August: a) Diminêța la 9 ore: Sânta Liturgie și chiamarea Duchului

Sânt în ambele bisericî române. b) La 11 ore ședința I a adunării generale cu programa următoare:

1. Deschiderea adunării generale și bineventarea comitetului central resp. a Asociațiunii din partea Bihorului prin graiul d-lui adv. Iosif Roman.

2. Raport despre activitatea comitețului central în decursul anului espirat.

3. Alegerea comisiunilor de câte 3 membri: aa) pentru examinarea raportului; bb) pentru examinarea rațiociniului pe 1897 și a proiectului de bndget pe 1899; cc) pentru studiarea proiectelor de regulamente înaintate spre aprobare; dd) pentru înscrierea de membri și încassarea taxelor.

4. Propunerî eventuale.

5. Disertațiuni.

6. Raportul comisiunii pentru înscrierea de membri și încassarea taxelor. c) La 2 ore p. m. banchet. Prețul unei cuverte 3 fl. Bilete se pot cumpêra în localitatea festivităților în 26 August delă 8-12 ore și 2-5 ore, și în 27 Aug. 8-12 ore, orî în cancelaria d-lui adv. Paul Papp. d) La 8 ore sêra: concert și reprezentația teatrală cu următoarea programă:

A) Prolog, de Iosif Vulcan.

Persoanele: Poetul, d-l George Ciuhandu. Moșnêgul, d-l Nicolae Mihulin. O dîmnă, d-șóra Veturia Papp. Un domn, d-l Vasilie Nicoruța. Al 2-lea domn, d-l Ioan Pocioian. Al 3-lea d-l Ioan D. Szilágyi. Chor, călușer, horă.

B) Concert.

1. a) C. Porumbescu: „Marșul cântăreților“. b) Fl Dumas: „În pădure“, cântate de corul organizat pentru festivitățile Asociațiunii sub conducerea d-lui prof. Nicolae Diamandi.

2. I. Volksbrenner: „Le Fou“ esec. la pian de d-șóra Lucretia Murșan.

3. C. Porumbescu: „A cădút o rață lină“ duett, cântat de d-șorele Ida Papp și Vióra Ignatu, acomp. la pian de d-na Hortensia Suciu n. Paguba.

4. V. Alexandri: „Balcanul și Carpata“ poesie, decî de d-șóra Mărióra Zigre.

5. a) N. Popovici: „Hora dobrogenă“, b) „G. Dima: „Sub ferêstra mândrii mele“ esec. de cor.

6. a) Haydn: Sonata Nr. 17 „Es dur“. b) „Op. posth. „Valse E. Moll“ esec. la pian de d-șóra Aurelia Cionca.

7. a) Thomas: „Arie de Mignon“. b) I. Muresianu: „Flori de nufêr“. c) Bizet: „Pastorale“, solo cântate de d-șóra Valeria Papp, acomp. la pian de d-na Elena Pavel n. Boiț.

8. G. Coșbuc: „Regina Ostrogoților“ poesie, decl. de d-șóra Veturia Papp.

9. a) I. Muresianu: „Peș Curcanul“, b) G. Dima: „Mândruțiță de demult“ esec. de cor.

10. a) I. Muresianu: „Olteanca“, b) I. Muresianu: „Capriciu“ esec. la pian de d-șóra Aurelia Cionca.

11. a) I. Muresianu: „Departé clopotul sună“. b) I. Muresianu: „Trecuți valea“. c) G. Dima: „Mugur murgurel“ solo, cântate de d-șóra Valeria Papp acomp. la pian de d-na Elena Pavel n. Boiț.

12. a) G. Dima: „Cucule cu pênă sură“. b) I. Vidu: „Cât e țera“. c) I. Vidu: „Tôca“, esecutate de cor.

C) Teatru: „Sóre cu plôie“, comedie într'un act de Iosif Vulcan.

Persoanele: Dîmna Clitan, d-ra Ileana Fabian. Dîmna Brădescu, d-ra Veturia Papp. Profră. flica e, d-ra Viora Ignatu. Lina, Tîța, Mimi, ficele d nei Clitan: d-ra Amalia Lăpușan, d-șóra Constança Crișan, d-ra Mărióra Steer. Pantelimon, d-l Aurel Crișan. Dumbrăvescu, d-l Iosif Maiorescu. Ionel, student, d-l Ioan Ciordaș. Dușan, d-l Coriolan Steer. Conteșe Wladimir Klapatinsky, d-l Sabin Ignatu. O servitore * * *. Un chelner, d-l Vasilie Nicoruța. — Se petrece la băile delă Mehadia.

Bilet de intrare pentru concert și teatru: locul I: 2 fl.; II: 1.50; III: 1 fl.; loc de stat: 60 cr. Bilete se pot cumpêra în localul festivităților în 26 și 27 Aug. delă 10-12 ore și 4-6 ore și sêra la cassă, orî la d-l prof. Ioan Keri.

III. În 28 August:

a) La 8 și 1/2 ore Liturgie în ambele bisericî române;

b) La 10 ore: ședința II a adunării generale cu programa următoare: 1) Rapôrtele comisiunilor exmîse în ședința I; 2) Alegerea secretarului I; 3) Alegerea președintelui, vice-președintelui și a comitetului central; 4) Defigerea locului pentru proxima adunare generală.

c) Sêra la 8 ore: bal. (În paușă se va juca „Călușerul“ și „Bătuta“.) Prețul de intrare: de familiă: 2 fl., de persoană: 1 fl. Bilete se pot cumpêra sêra la cassă.

Suprasolvirile marinimose atât pentru concert, cât și pentru bal se primesc cu mulțumită și se chiteză pe cale diaristică.

IV. In 29 August: La 10 ore: Escursiune la „Stâna de vale”. A se insinua până in 27 August la d-l prof. Vasile Dumbraș.

Notă. Dela 26 August începând până la încheierea festivităților in ori-ce timp muncă se pot căpeta in restaurantul din localitățile festivităților.

Beiuș, la 21 August 1898.

Augustin Antal m. p. Nicolae Diamandi m. p.
direct. despărț. secret. despărț.

SCIRILE DILEI.

— 13 (25) August.

Un ofițer român la Odesa. Cetim in „Galații”: Ni-se scrie din Odesa, că d-nul sub-locotenent Gh. Negreanu din batalionul 3 de vânători, cu ocazia visei sale in acel port, a fost obiectul unei primiri din cele mai căldurose de către soldații regimentului 16 de vânători, al armatei imperiale rusești. Soldații aceluși regiment au primit pe sub-locotenentul Negreanu cu strigăte de urale, purtându-l pe brațe. Un banchet a fost dat apoi in onoarea d-lui sub-locotenent Negreanu, la care s-au ridicat mai multe toasturi in onoarea armatei române și a batalionului 3 de vânători. Mai multe telegrame de frumoasă urări au fost trimise ofițerilor batalionului 3 de vânători din Galați, care au răspuns intr-un mod foarte afabil la telegramele primite. La plecarea sa din lagăr, sub-locotenentul Negreanu a fost condus până in orașul Odesa de ofițeri, cu o trăsură escortată de călăreți, purtând drupele rusești și românești.

„Sfaturile lui Virchov.” Sub titlul acesta publică „Bud. Hirlp.” dela 24 l. c. o notiță interesantă despre sfaturile ce le-are fi dat renumitul profesor de medicină din Berlin, *Virchov*, Sașilor ardeleni cu ocazia adunării reuniunii transilvane pentru cunoșterea țării. După numita fôie *Virchov* a ținut o vorbire în care adresându-se către Sași, se fi dîs ceea-ce a dîs odinioară despre ei lui Carol Torma, adevcă: Pămîntul e al lor, explorările sunt trebuia lor. Sașii însă trebuie să recunoască, că pe acest teren sunt încă in dîrēt. Dăcă Sașii se numesc a fi o fracțiune a Germanilor, eu ca autolog și etnograf întreb: unde sunt peste tot Germanii? Unde este tipul german? Acesta nu-l aflăm chiar nici in marea Germania. Amestecul între popore este atât de mare, încât caracterul original nu mai pôte fi stabilit. Luptele secte de naționalitate nu fac decât să le împiedece in activitatea lor, și Sașii de-altmîntrelea nu fac lucru mai rău decât acela, când își arată in mod atât de imposant obiceiurile străbune și portul, cum au făcut cu ocazia serbarilor pentru Honterus. Marea Germania își este destul sie-și și nu caută legături politice cu elementele înrudite. Sașii nu trebuie să fiă sensibili nici față de maghiarizarea numirilor topografice, căci statul maghiar n'a făcut decât ceea-ce au făcut, Sașii când s'au colonizat aici. Atunci Sașii au dat numiri germane munților slavii, ér acum Maghiarii dau nume maghiare acelorăși localități și ținuturi. — După toate semnele, corospondentul din Brașov al fôiei maghiare a fost lovit la cap, când a comunicat această mai mult decât îndrăsnită falsificare. Căci e absolut de necredut, ca marele învățat *Virchov* să fi putut exprima astfel de cuvinte absurde, acel *Virchov*, despre care este știut, că e unul dintre cei mai entusiști naționaliști germani. „*Budapesti Hirlap*” s'au a cădut jertfa stupidității pretinsului ei corospondent, s'eu voesce să facă senzația printr'o farsă diaristică prost arangeată. Ori cum ar fi, savantul *Virchov* n'ar face rău, decât ar lua la nițică esaminare aceste semne patologice ale șovinismului din presa maghiară.

Tinerimea academ. română din Brașov și jur invită la petrecerea cu dans, ce se va ținē in favorul fondului pentru ajutorarea studenților s'eraci, Sâmbătă, in 15 (27) Aug. a. c. in sala hotelului „*Central Nr. 1.*” In-

ceputul la ôrele 8 s'era. **Comitetul aranjator.** Biletele: de persoană 1 fl., de fam. (4 pers.) 2 fl. 50 cr., de stud. 50 cr. Ofertele marinimose se primesc cu mulțumită și se vor cuit pe cale diaristică.

O rectificare. Ni-se scrie: In Nr. 173 al prețuitei „*Gaz. Trans.*” o corospondență de lângă *Gherla* scrisă de „*O Română*” d'ice, pe pag. 5 alinia 2., că „precum s'a exprimat profesorul german dr. *Weigand* despre *Chiorenii*, chiar așa s'ar putē exprima față de *Gherlenii*”. Aci de sigur vrē să d'ică despre „*Sătămărenii*”, fiind-că despre aceea a d'is Dr. *Weigand*: „*ruseșine, că și in casele lor Români nu vorbesc românesc*”. Despre *Chiorenii* însă nu s'a exprimat, ba nici n'a fost prin *Chior* d-l dr. *Weigand*. In cele-lalte sunt fôrte de acord cu cele d'ise de d-na corospondență. — *Un cunosctor.*

lubilul lui Tolstoi. In 9 Septembrie n. se vor implini șapte-deci de ani dela nascerea cunoscutului scriitor rus *Leo Tolstoi*. Din incidentul acesta admiratorii marelui scriitor vor aranja o mare serbare literară in Berlin. Se vor reprezenta și douē piese ale lui Tolstoi: „*Puterea întunerecului*” și „*Rôdele civilizațiunii*”.

Cunună. Din *Oravița* ni-se anunță, că Sâmbătă, in ziua de S-ta Maria, se va s'virși acolo cununia d-lui Dr. *Ión Nedelcu* cu d-ra *Mișu Popovici*, f'ica d-lui protopop din localitate Al. P. *Popovici*.

Se caută un capitalist cu 20—30 mii lei, pentru exploatarea unei Tăbăcării a Societății pentru învțătura Poporului Român din Bărlad, (România) in asociatiune cu 6 tineri, învățați și practicați in această specialitate, in străinătate, timp de 10—12 ani, cu speșele și îngrijirea acestei Societăți, — cu alți peste 80 tineri in alte 35—40 specialități de mică indus-trii, — și cu condițiune de a avē o prăvălie de pielērie, pentru desfacerea produselor tăbăcării și altor accesorii. Societatea are un local fôrte bun și corospondtor, lângă riul Bărladului, provădit cu vasele și unele mașine trebuitorē. Întrepinderile promise mari avantaje. Președintele Societății, I. *Popescu*, profesor onorific etc. Deputat.

Sic transit gloria mundi! A fost pe la 1580, când regele Filip II cu mândria a putut d'ice, că in imperiul s'eu, care atingea de-o potrivă apusul și răsăritul, nu apune nici când s'orele. Nou-ș'eci de ani mai târziu (1668) imperiul universal spaniol de pe timpul lui Filip II a primit prima sguduitură prin despărțirea Portugaliei. Urmēză apoi pacea dela *Utrecht* (1713) când hotarele spaniole sufer nouē reduceri. In răstimpul dela 1810—1828 cade epoca cea mai tristă pentru posesiunile spaniole, mai ales cele americane, când aceste din urmă sunt aprôpe tôte perdue, așa că teritorul spaniol s'educe la a patra parte; ér acum, anul fatal 1898, i va răpi Spaniei cele mai frumoșe colonii, ce i-au rămas departe de patria mamă. Sic transit gloria mundi!

Sórtea lui Andrée. A trecut deja un an de d'ile, de când a plecat *Andrée* cu cei doi tovarăși ai s'ei, să descopere ceea ce nu i-a succes lui *Nansen* să afle: polul nordic. De-atunci lumea curiôsă tot a-téptă să l vadă odată reîntors pe îndrăsnetul explorator. Din când in când mai și sosese câte-o sci-re, care se satisfacă curiositatea impacientă a publicului. Adî o telegramă, mâne un porumb, ér lumea mulțămîtă și cu atât, rămâne să se mângae cu speranța. Mai când era să vestise, că căpitanul unei corăbii a dat peste o ploșcă cu numele lui *Andrée*; acum vr'o câte-va d'ile se d'ioea că s'a prins un porumb, care purta numele lui *Andrée* sub aripă, ér *Nordenskiöld* s'a exprimat in mod afirmativ asupra posibilității, ca *Andrée* să nu fi murit încă. Cea mai nouă sci-re însă, căre merită mai mult creșēmēt, decât tôte combinațiunile de mai 'nainte, e tare decepționistă. Din *Hammerfest* s'edtelegrafeză adevcă, că expedițiunea din *Spitzberg*, care plecase să dea de urmele lui *Andrée*, s'a întors fără nici un rezultat. S'edea D-șeu, s'ed-l vedem odată

pe *Andrée* reîntors și povestind de minunile polului nordic, d'ér după tôte probabilitatea s'ere pare, că nu-l vom mai vedē nicî când. In cazul acesta nu putem d'ice, decât s'ed-odihnescă D-șeu acolo, unde va fi inserat, căci deși încercarea lui îndrăsnită n'a produs nici un rezultat pozitiv, are cel puțin meritul martiriului pentru sciință. Ér faima, ca cele cu ploșca și porumbul, s'ere pare, că sunt simple invențiuni ale unor ômeni, a căror profesiune e să adape sentimentul public cu tot felul de născociri senzaționale.

Din medic, general. S'a întemplat acum in timpul din urmă in decursul rășboiului americano-spaniol. E vorba de medicul american Dr. *Leonard Wood* din *Washington*, care și-a dat dimisia din postul s'eu de medic al statului major și s'a pus in fruntea unei cete de recruiți, care aveau să alcătuescă un nou regiment. Regimentul in curēnd l'a și ales de colonel, și nici n'a greșit alegerea, căci *Wood* a fost unul din primii, care s'a distins prin eroismul s'eu la asediul dela *Santiago*. In scurt timp a fost *Wood* avansat la gradul de general de brigadă, ér in timpul din urmă a fost numit guvernator al *Santiago*ului.

3. Un mijloc de casă ieftin. Pentru regularea și conservarea unei mistuiri bune se recomandă cunoscutele prafuri *Seidlitz* ale lui *Moll*. Cutii originale 1 fl. bucata. Se pôte căpeta d'ilnic prin postă de către farmacistul A. *Moll*, liferental curții din *Viena* *Tuchlauben* 9. In farmaciile din provinciă s'ed se ceră preparatul lui *Moll* provădit cu marca de contravenție și subscriere.

Inger Soliman și Maghiarii.

— O mare tragere pe sfôră. —

S'eptemăna trecută colônele foilor maghiare au fost pline cu o istorisire rară in felul ei. Din cele scrise in aceste foi s'ar pără, că pe *Maghiarii* nu-i mai începe Europa. Ei voiau, ca din Orientul european să ajungă chiar in țera *Somali*, la c'ostele Africeii, pe lângă Oceanul indic.

Ca să ajungă *Maghiarii* stăpâni peste această țără, trebuiau, se înțelege, să urnescă o expedițiune. Și lucrul se face. *Inger* are un ministru de afaceri (străine), pe dr. *Kyfiotis*. Acesta vine la Peșta și se pune pe trebă. Și in adevăr dă de un părintesc guvern și de ômeni bogați și totodată și de inimă.

Destul, că guvernul din *Budapeșta* chiamă pe „regele *Inger*”, s'ed vine in persoană. *Inger* sosese, se încuarta în o vilă din strada *Nagy Janos* Nr. 42, se îmbracă in o uniformă exotică și merge drept in palatul ministerului de comerciū in *Buda*, la d-l ministru baronul *Daniel*. A spus d-lui ministru istoria regalității sale din *Somali*, i-a mai spus, că are lăsata in ținuturile sale o avere de 30 milioane, numai in abanos și cafea, ce fôrte ușor s'ar putē aduce in *Ungaria*, căci n'ar avē decât să o pună pe o corabiă la un loc mai ascuns; i-a demonstrat apoi d-lui ministru că de ce mare interes ar fi pentru *Ungaria*, decât s'ar pune in legătură cu țera sa, care ușor pôte deveni o colonie bună a *Ungariei*.

După înțelesul cu d-l ministru a urmat apoi cu alți domni miniștri și cu diferite case din *Budapeșta*. S'a dispus apoi expediția și s'a aprovisionat cu cele de lipsă. Ministrul comun de rășboi a dispus prin actul Nr. 3409 să se pună la dispoziția 14.850 de cartușe umplute de 8 mm. 88 model; consiliul de poliție, prin hârția din 17 6 a dispus trecerea liberă la vama din *Fiume* etc. etc. *Inger* s'a apucat și și-a adunat ômeni: oficeri, marinari, ingineri, după ce in scurtă vreme luase dela unele case 100.000 fl. Oficerii îi făceau jurământ, că întră in armata lui din *Somali*, că vor fi supuși, își vor pune tôte priceperea și puterea in serviciul lui *Inger* etc.

Intrē oficeri sunt mai tot de acei din armata austro-ungară. Acestora li-a dat diferite titule. *Inger* era numit „*Majestate*”. Așa au plecat cu o corabie, îndestrată cu de tôte, către *Somali*. Totul s'a făcut in taină de frică să nu-i împiedece Englesii in expediția lor la *Somali*.

In fine s'a constatat, că *Inger* e un șarlatan, fost locotenent in *Somali* și trecut prin multe întreprinderi. A fost de vre-o câte-va ori închis. In *Egipt* a fost osândit pe 18 ani. Întrēga expediția a fost prinsă la portul *Djibuti*. Doi membri ai expediției au sosit la Peșta îndărēt, ceilalți e vai de ei prin *Somali*.

Inger a voit să facă o bandă de rășcitorii din *Maghiarii*, cu care să cultive ținuturile din *Somali*.

Astfel s'a zădărnicit încă un vis de cucerire al *Maghiarilor*. Casul îl descriu pe lung însă-și foile unguresci din Peșta.

NECROLOG. Din *Sânjosif* ni-se anunță m'orțea tînărului cleric din seminarul diecesan din *Gherla* *Leon Pop*, decedat după grele suferințe in 23 August n. c. 'L jălesce întrista-i mamă *Irina* cu trei fii ai s'ei. — Fiă-i țărăna ușor!

SCIRI ULTIME.

Viena, 24 August. „*N. fr. Presse*” d'ice, că contele *Badeni* nicî nu vrē să audă despre pretensiunea guvernului unguresc de a convoca „*Reichsrath*”-ul *Décă* însă *Thun* va fi totuși silit a face acesta, „*Reichsrath*”-ul se va ocupa exclusiv cu alegerea comisiunilor pentru cuotă.

Londra, 24 August. Nu este nici cea mai mică speranță, ca tractările pentru pacea spaniolă-americană să se facă curēnd. După cele mai nouē sciri sosite din *Washington*, pleni-potențiarilor de pace americani ridică următorele pretensiuni: 1. *Insula Luzon* să fiă a Americii. 2. *Americanii* să se bucure de drepturi comerciale egale cu *Spaniolii* in insulele *Filipine*. 3. Nici o putere străină să nu primescă teritorii in *Filipine*. 4. Pe întregă grupa de insule biserică să se separeze de către stat. *Spania* se va opune acestor pretensiuni. *Rusia* de asemenea. Sunt multe cestiuni contraverse, care vor da bogat material de tractări diplomatice.

DIVERSE.

O flóre „cameleon.” Tainele naturii se par exploatate și exhauriate; însă eu cu cât sciința caută să se aprofundeze mai mult in misterele acestei naturi, minunile, ce es d'ilnic la ivelă sunt tot mai dese. Acum s'a descoperit in *America*, pe istmul dela *Tehuantepec* o flóre, care își schimbă colôrea de trei ori pe d'i. *Dimineta* e această flóre „*camelon*” albă ca zăpada ernii, la prânț, când stă s'orele in zenit, e de o colóre roșie trandafirii, ér s'era in amurg albastră, ca azurul cerului. Particular e la această flóre-minune, că *dimineta* și s'era e absolut lipsită de miros, pe când la amăd'i răspândește un miros din cele mai plăcute.

Valorile gazetelor. Una din cestiunile, care preocupă mult administrația „*Bibliotecii Naționale*” din *Paris*, este aceea a d'iarelor, al căror număr cresce peste măsură, din an in an. Nu se mai șie unde să se pună; cele mai multe colțuri ale vastei clădiri din strada *Richeliu* sunt ocupate. Nu numai, că e greu de a oferi adăpost operelor, care apar in cursul anului, d'ér este aprôpe imposibil de a găsi loc unde să se pună d'iarele din *Paris* și provinci, care scesesc in baloturi și pe care sunt siliți să le așede in subsoluri. Încă câtă-va vreme și ingramădela va fi așa de mare, că pôte nu se vor mai primi d'iarele din provincie s'eu se vor pune la — coș.

Dr. Sterie N. Ciurcu.

IX Pelikangasse Nr. — 10, Viena.

Consultațiul cu celebritățile medicale și cu specialiștii dela facultatea de medicină din *Viena*.

Cărți de cetit.

Dela **Tipografia A. Mureșianu** din Brașov se pot procura următoarele cărți. Pentru ușurarea cheltuelilor mai bine este a se procura de-odată cu reînnoirea abonamentelor la „Gazeta Transilvaniei“, ori a procura mai multe cărți de odată:

Istoria pedagogiei de *V. Gr. Borgovan* O cartenouă și de mare interes pentru toți bărbaii de școlă. Prețul 1 fl. 50 cr. (cu posta 1 fl. 60 cr.)

Nopti de iernă, novele pentru popor de *George Simu*. Conține vre-o 7 novele cu tendințe morale. Mărimea 250 pag. Prețul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, ca îndreptar pentru cateheți, învățători și părinți, prelucrat de *Basilin Bațiu*, fost profesor în seminarul din Blășișu și adică vicar la Făgăraș. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

„**Curs complet de corespondența comercială**“, de *I. C. Panțu*, prof. la școlă com. superioară din Brașov. O carte octav mare de 17 côle de tipar, de tot instructivă pentru comercianți și pentru alții, cari stau în legătură de afaceri cu vre-o bancă. Terminii comerciali. Conține modele de circulare, scrisori de informații, recomandățiunii și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede și cupoane etc. O recomandăm tuturor, cari se interesează de afacerile de comerț. Se află de vânzare și la *administrația „Gazelei“*. Prețul 1 fl. 60 cr.

„**Lira Bihorului**“, este o cârtică cu balade populare, adică o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de *Antoniu Pop*. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Părintele Nicolae schiță din viața preoților, de *George Simu*. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Cântul în școlă populară, de *Iuliu Pop*, învățator în Năsăud. Teoriă, praxă și fântâni. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Cuvântări funebrale și iertăciuni pentru diferite cazuri de morțe, întocmite de *Jean Popiu*, cunoscutul scriitor bisericesc, (aici Prepositul capitar în Gherla. Conțin vre-o 400 pag. Prețul numai 1 fl. 50 cr. prin postă 1 fl. 60 cr.)

Trandafir și violele se numesc o frumoasă și elegantă carte de poezii populare, culese și ordinate de *Ión Pop Reteaganu*. E o carte de vre-o 200 pag., în care găsim o mulțime de cântece bătrânesci, voinicesci, ostășesci, de bucurie, de dragoste, jale, dor, urit, mânie, necaz, cântece glumețe, dela nunți și altele. *Edițiunea II*. Prețul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

„**Logodnica contelui Stuart**“, povestire din viața Românilor bihoreni, de d-na *L. Rudow-Suciu*. Este o carte de 148 pag. 8°, tipar mărunt, dăr frumos și curat. Prețul numai 50 cruceri (cu porto 55 cr.)

Merinde dela școlă seu învățături pentru popor, de *Dr. Georgiu Popa*. Este o carte mare și foarte ieftină în asemănare cu mărimea ei, dăr și mai ieftină în asemănare cu învățăturile mari și multe, ce se cuprind în ea. Prețul 60 cr. (trimis prin postă 70 cr.)

Din „**Biblioteca teatrală**“ edată de „Societatea pentru crearea unui fond de teatru român“ au apărut până acum următoarele patru broșuri: 1) **Sore cu plôie**, comedie într'un act de *Iosif Vulcan*, însoțită de un prolog în versuri. Persoanele din această piesă sunt reprezentate prin 7 dame și 6 bărbați. Scena se petrece la băile dela Mehadia în timpul present. Prețul 20 cr. (plus 3 cr. porto.) — 2) **Idil la țără**, comedie într'un act localisată de *Maria Baiulescu*. Persoanele sunt reprezentate prin 3 dame și 6 bărbați. Prețul 20 cr. (plus 3 cr. porto.) — 3) **Biletul de tramvai**, comedie într'un act de *Gr. Măruneanu*. Persoanele sunt reprezentate prin 2 bărbați și 2

dame. Acțiunea se petrece în Bucuresci în timpul present. Prețul 15 cr. (plus 3 cr. porto.) — 4) **Un om buclucaș**, comedie într'un act, localisată de *Maria Baiulescu*. Persoanele sunt reprezentate prin o damă și cinci bărbați. Scena se petrece în apropiere de Bucuresci. Prețul 20 cr. (plus 3 cr. porto.) Tote aceste piese se pot procura dela librăria proprietară N. I. Ciureu, cum și dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov.

Prietenul Săteanului Român, sfătuiră în formă de dialog, scrise de *Ioan Pop Reteaganu*. Este o carte plină de învățături foarte folositoare pentru popor. În ea se vorbesce despre măestria și învățătura, despre cultivarea pomilor, despre limbă și lege, despre procese, împrumuturi, bețiă, lux, lenă, despre pomărit și stupărit, vinul de pome, cum se îmbogățesc Jidani, cum lucră țeranii pământul în alte țări. La urmă se mai află și o mulțime de poezii din cele mai plăcute pentru popor, scrise de cei mai aleși poeți români. Prețul 30 cr. (trimis prin postă 35 cr.)

A apărut în Tipografia „A. Mureșianu“, Brașov, volumul al doilea: „**Cultura specială a plantelor**“, din „Manualul complet de agricultură rațională“ de *Dr. G. Maior*, profesor de agricultură la școlă centrală dela Ferăstrău și Seminarul Nifon, pentru usul școlilor secundare și superioare de agricultură, seminarii, școle normale (preparandii) și de consultat pentru agricultorii practici. Vol. II conține 624 pag. octav mare, cu 202 figuri în text.

Se poate abona la Tipografia „A. Mureșianu“ și librăria H. Zeidner, Brașov, I. Kraft Sibiu.

Prețul: vol. I. 5 corone seu 7 lei pentru România; vol. II. 8 corone seu 10 lei pentru România.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu**.

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior**.

Henneberg-Seide

von 45 kr. bis fl. 14.65 p. Met. — nur ächt, wenn direct ab meinen Fabriken bezogen — schwarz, weis und farbig, — in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. **An Private** porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend.

G. Henneberg's Seiden-Fabriken
(k. u. k. Hofl.), Zürich.

Cursul la bursa din Viena.

Din 24 August 1898.

Renta ung. de aur 4%	120.65
Renta de corone ung. 4%	98.55
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119.70
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.—
Oblig. căil. fer. ung. de est. I. emis.	96.50
Bonuri rurale ungare 4%	97.50
Bonuri rurale croate-slavone	97.50
Impr. ung. cu premii	160.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	140.—
Renta de argint austr.	101.55
Renta de hârtie austr.	101.50
Renta de aur austr.	121.25
Losuri din 1860.	141.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	910.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	396.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	359.80
Napoleondor	9.53½
Mărci imperiale germane	58.82½
London vista.	120.05
Paris vista	47.57½
Rente de corone austr. 4%	101.20
Note italiene.	44.30

Cursul pieței Brașov.

Din 25 August 1898.

Banota rom. Cump.	9.47	Vënd.	9.49
Argint român. Cump.	9.40	Vënd.	9.45
Napoleondor.	9.51	Vënd.	9.53
Galbeni Cump.	5.62	Vënd.	5.65
Ruble Rusesci Cump.	126.75	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.60	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.73	Vënd.	—
Seris. fone. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

Societate
de I rang

CIRCUL HENRY

Societate
de I rang

Brașov, în fața intrării la Promenada de jos.

80 Persone 80. Elefantul Blondin 60 Cai 60

Proprie musică (orchestra Circului).

Circul e construit după ultimul model corespunzător tuturor cerințelor moderne; iluminat cu gaz aerian și bine acoperit în cas de plôie.

Astăzi, Vineri, în 26 August st. n. 1898

La orele 8 sera

A 3-a Serată HIGH-LIFE

a la Circus Franconi din Paris, împreună cu **Concert extra a capelei orașenesci**, sub propria conducere a domnului Dirigent **Anton Brandner**.

Inceputul Concertului la 7½ ore sera.

Programă extra ordinară.

Costume de gală. Uniforme de gală.

Cei mai buni cai dresați. :

Intermezzo comice de toți Clowni.

Mare manevră, executată de 8 dame călare.

Printu I., armăsar sur din Arabia, călărit de Directorul, în diferite umblete.

Tinera Henrieta, ca călăreță de artă.

August caraghiosul (M. Barker), ca gimnastic.

Dansuri, executate de corul de balet.

Sign. Ella Criscoulo, cea mai bună jucătoare **pe funie** de present.

— Tote detaliurile în afișe. —

Prețurile locurilor: Loc rezervat numerotat fl. 1, Stal I. 70 cr., Stal II. 50 cr., Galeria 25 cr. — Biletele sunt valabile numai pentru ziua când au fost cumpărate.

Pentru bilete vândute banii nu se restituie. — Pentru înlesnirea onor. public bilete de vânzare la cassa Circului dela orele 11—1 și dela orele 5 p. m. în jos.

Deschiderea Circului la 7¼ ore sera. Inceputul la 8 ore sera.

Mâne, Sâmbătă, în 27 August a. c.

— **Reprezentățiune nouă**, cu program variat. —

Cu distinsă stimă

HENRY,
Director și proprietar.

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicoase la stomach și pânțec, în contra cărcilor și acreiei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemoroidelor și a celor mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate 1 fl. v. a.

Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alinând durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de recelă. Prețul unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Apa de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe baza de natron Acid-salicilic)

La întrebunțarea gîlnică, cu deosebire importantă pentru copii de ori-ce etate și adulți, asigură această apă de gură conservarea sănătôsă și mai departe a dinților. Prețul sticlei provădute cu marca de apărare a lui A. Moll 60 cr.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9.

Comande din provinciă se efectuează gîlnic prin rambursă postala.

La deposite se se ceră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Franz Kellemen și engros la D. Eremia Nepoții, Teutsch & Tartler.

A V I S!

Prenumerațiunile la **Gazeta Transilvaniei** se pot face și reînnoiri și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonați să binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonază din nou să binevoiască a scrie adresa lămurit și să arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul a 5 cr. se vinde la librăria Nic. I. Ciureu și la Eremias Nepoții.